

Pöytäkirja

VN/26527/2023

15.4.2025

Kansalaisjärjestöstrategia OM140:00/2023

Työryhmän kokous 1/2025; laajennettu kokoonpano

Aika Perjantai 31.1.2025 klo 12.02–13.28

Paikka Kokoushuone Potentia, Meritullinkatu 10 ja Teams

Työryhmän jäsenet
(varajäsenet suluissa)

Johanna Suurpää, oikeusministeriö, puheenjohtaja
Risto Alatarvas (~~Sanna Malkki~~), valtioneuvoston kanslia
~~Eeva Koivunen~~ (~~Sini Erholtz~~), sisäministeriö
Pekka Hukka (~~Claus Lindroos~~), ulkoministeriö
~~Heta-Elena Heiskanen~~ (~~Anu Häkli~~), ympäristöministeriö
Tiina Kivisaari, opetus- ja kulttuuriministeriö
Pauliina Pussinen (~~Markku Mölläri~~), valtiovarainministeriö
Olli Rusanen (~~Marikaisa Tiilikainen~~), puolustusministeriö
Mona Särkelä (~~Jaakko Kiilunen~~), sosiaali- ja terveysministeriö
Varpu Taarna, työ- ja elinkeinoministeriö
Sami Tantarimäki, maa- ja metsätalousministeriö
~~Niklas Wilhelmsson~~ (~~Jyrki Jauhainen~~), oikeusministeriö

Asiantuntijajäsenet
(varajäsenet suluissa)

~~Taina Susiluoto~~ (Anna Munsterhjelm),
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta
Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö Kulta ry
~~Vertti Kiukas~~ (Soile Kuitunen), SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
~~Ilmari Nalbantoglu~~ (~~Saara Yrjälä~~), Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo
Anna Munsterhjelm (~~Petra Pieskä~~), Nuorisola ry
~~Petri Keskitalo~~ (~~Taina Susiluoto~~), Suomen Olympiakomitea
~~Lea Ryynänen-Karjalainen~~, Tieteellisten seurain valtuuskunta

Sihteerit
Mikko Lehtonen, oikeusministeriö
Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

1 KOKOUKSEN AVAAMINEN

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.02 ja sihteeristö kirjasi läsnäolijat.

2 ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINEN

Päätös: Hyväksyttiin 24.1.2025 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi. Esityslistan viidennen asiakohdan, Työryhmän kokoonpanot muutokset, käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

3 HANKEHALLINTAAN LIITTYVÄT MUUTOKSET

Kansalaisjärjestöstrategian valmistelu ja toimeenpano on erotettu toisistaan asianhallintajärjestelmässä valtioneuvoston sisäistä raportointia varten. Samalla strategian toimeenpanolle on avattu jatkossa käytettävä, uusi hankesivu. Strategian valmistelua koskeva hankesivu on päivitetty ja om.fi/kansalaisjarjestostrategia-verkkosivu on tarkistettu.

Päätös: Merkittiin hankehallintaan liittyvät muutokset tiedoksi.

4 EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Työryhmän edellinen kokous 10/2024 järjestettiin 21.11.2024.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen 10/2024 pöytäkirja ja julkaistiin se strategian valmistelua koskevalla hankesivulla. Pöytäkirjat julkaistaan jatkossa toimeenpanoa koskevalla hankesivulla.

Liite 1: Työryhmän pöytäkirjaluonnos 10/2024 21.11.2024.

5 TILANNEKATSAUS STRATEGIAN TOIMEENPANOON

Työryhmä koordinoi strategian hallintorajat ylittävää toimeenpanoa. Työryhmä kävi lävitse tilannekatsauksen ja muodosti yhteistä tilannekuvaa hallinnonalojen valmistelun perusteella vuoden 2025 aluksi.

Päätös: Merkittiin työryhmän tilannekatsaus sekä siitä ja strategian toimeenpanon seurannasta käyty keskustelu tiedoksi.

Liite 3: Tilannekatsaus 1/2025

Keskustelussa esiin nousseet asiat

Monet valtioneuvoston hankkeet ja valmisteilla olevat ohjelmat ovat yhteydessä kansalaisjärjestöstrategian toimeenpanoon, mikä todetaan myös strategian toimeenpanosuunnitelmassa. Parhaillaan valmistellaan valtioneuvoston periaatepäätöstä kansallisesta demokratiaohjelmasta, päivitetään yhteiskunnallisten yritysten strategiaa ja kehitetään peruspankkipalveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä. Sivistyshallinnon uudistuksella ja 1.1.2025 voimaantulleilla kotoutumislain muutoksilla on myös vaikutuksia kansalaisjärjestöihin. Avoin demokratia -verkosto ja muut avoimen hallinnon hankkeen toimet ovat yksi tapa lisätä hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välistä vuoropuhelua.

Valtionavustuskäytänteiden uudistamisessa tarkastellaan monivuotisten yleisavustusten myöntämistä, mitä myös selvityshenkilö Mika Pyykkö ehdottaa raportissaan. Todettiin, että opetus- ja kulttuuriministeriö jatkaa liikunnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen uudistamista, jotta jatkossa voitaisiin myöntää monivuotisia yleisavustuksia.

6

STRATEGIAN TOIMEENPANOSUUNNITELMA

Strategian toimeenpanosuunnitelma julkaistiin hankesivulla lokakuussa 2024. Työryhmä päivitti suunnitelmaa ottamalla huomioon ministeriöiden tarkennetut hankesuunnitelmat ja ajantasaiset tiedot toimenpiteiden etenemisestä. Samalla suunnitelman rakennetta yksinkertaistettiin.

Päätös: Päivitettiin strategian toimeenpanosuunnitelma ja julkaistiin se hankesivulla.

Liite 4: Strategian toimeenpanosuunnitelma

7

KANSALAISSYHTEISKUNTAVISION MUODOSTAMINEN

Kansalaisyhteiskuntavisiota muodostetaan osana strategian toimeenpanoa. Työryhmä otti kantaa työsuunnitelmaan ja evästi valmistelun jatkamista.

Päätös: Merkittiin työsuunnitelma ja siitä käyty keskustelu tiedoksi. Sovittiin, että työsuunnitelmaa kehitetään vielä. Vision muodostamista varten aletaan etsiä kumppania ja tutkijayhteistyö käynnistetään tilannekuvan luomiseksi.

Liite 5: Työsuunnitelma kansalaisyhteiskuntavision muodostamiseksi

Keskustelussa esiin nousseet asiat

Työsuunnitelmaan lisätään viittaus kansalaisjärjestöstrategiaan, joka linjaa kansalaisyhteiskuntavision muodostamisesta. Työsuunnitelmassa otetaan vielä erikseen kantaa, miten poliittiset päätöksentekijät osallistuvat vision muodostamiseen ja prosessin johtamiseen, jotta prosessin vaikuttavuus lisääntyisi suunnitellusta. Työryhmän mielestä oli perusteltua, että kansalaisyhteiskuntavisiio ulottuu vuoteen 2035 asti. Todettiin myös, että se voisi ulottua vuoteen 2050 asti, jolloin mukana olisi lyhyen ja pitkän ajan tavoitteita. Rajausten ja rohkeuden on oltava tasapainossa visiota muodostettaessa.

Kansalaisyhteiskunnan asemaa ja autonomiaa pitää käsitellä kansalaisyhteiskuntavisiota muodostettaessa. Kansalaisjärjestöstrategia valmisteltiin ripeästi, eikä tilannekuva tai toimintaympäristöanalyysi ollut niin tarkka kuin mahdollista. Siksi tutkijayhteistyötä on tehtävä alusta alkaen visiota muodostettaessa. Kansalaisyhteiskuntakehitys on esimerkki, jota koskevaa tutkittua tietoa pitää ottaa käyttöön. Visiokumppani voisi olla mieluummin tutkimus- kuin konsultointiyhtiö. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus kannattaa kutsua mukaan tutkijayhteistyöhön.

8 MUUT ASIAT

Muita esille tulevia asioita ei ollut.

9 TIEDOKSI

Merkittiin seuraavat asiat tiedoksi

- Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI [selvittää](#) oikeusministeriön toimeksiannosta kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistyksille ja säätiöille myöntämää julkista tukea ja tekee ehdotuksia tukeen liittyvien käytänteiden kehittämiseksi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö [pyytää lausuntoja](#) selvityksestä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytyksistä ja linjauksista.
- Etnisten suhteiden neuvottelukunnan [järjestöhaku](#) on käynnissä 7. helmikuuta 2025 asti.

- Seuraava kansalaisjärjestöakatemia järjestetään 26.3.2025. Edellisenä päivänä julkaistaan VN TEAS -tutkimus Paikallinen kansalaistoiminta yhteiskunnan resilienssin lisääjänä.
- Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta suunnittelee keväälle keskustelutilaisuutta, johon kutsutaan eduskuntapuolueiden ja kansalaisjärjestöjen johtoa. KANE-puheenjohtajat viestivät [kolumnissaan](#) alue- ja kuntavaalitavoitteista.

10 SEURAAVA KOKOUS

Työryhmän seuraava kokous 2/2025 järjestetään tiistaina 15.4.2025.

Seuraavan kokouksen alustava asialista

- Yhteiskunnallisten yritysten strategian päivittäminen

11 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.28.

Liitteet

Liite 1 Työryhmän pöytäkirjaluonnos 10/2024 21.11.2024
 Liite 2 Tilannekatsaus 1/2025
 Liite 3 Strategian toimeenpanosuunnitelma
 Liite 4 Työsuunnitelma kansalaisyhteiskuntavision muodostamiseksi

Jakelu

Työryhmän puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet, kutsutut asiantuntijat